

ARAŞTIRMA

F.Ü.Sağ.Bil.Tıp Derg.
2009; 23 (1): 07 - 10
http://www.fusabil.org

Gelişim Çağındaki Sporcuların Atılganlık Düzeyleri ile Yaralanma Durumu İlişkilerinin İncelenmesi*

Özhan BAVLI

Çukurova Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor
Yüksekokulu,
Adana, TÜRKİYE

Bu çalışmanın amacı; gelişme çağındaki sporcuların yaralanma düzeyleri ile atılganlık puanları arasında ilişkinin incelenmesidir. Çalışmaya Adana ilinde yaşları 13-19 arasında olan ve en az 1 yıllık spor yaşına sahip toplam 79 lisanslı erkek basketbol oyuncuları gönüllü olarak katılmıştır. Sporculara demografik özelliklerini ve yaralanma geçmişlerini belirleyici kişisel anket formu ile sporcuların atılganlık düzeylerini belirlemek için Rathus (1973) tarafından geliştirilen "Rathus Atılganlık Envanteri"(RAE) uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 11,5 istatistik programında iki yönlü anova analizine göre değerlendirilmiştir. Araştırma bulgularına göre; sporcuların %70,9'unun daha önce yaralanma geçirdiği, yaralanma sebebinin çoğunlukla (%35,7) rakip oyuncunun faul yapması sonucu gerçekleştiği ve en çok forvet oyuncularının (%46,4) yaralanma geçirdiği belirlenmiştir. Sporcuların toplam atılganlık puanlarının (ort-ss) 21,7±17,7 düzeyinde olduğu ve oynadıkları mevkilere göre yapılan karşılaştırmada ise istatistiksel bakımdan anlamlı fark bulunamamıştır (p=0,737). Sporcuların atılgan kişiliğe sahip oldukları belirlenmiş, buna karşılık; sporcuların oynadıkları mevkilere göre sakatlanma durumları ile atılganlık puanları arasında istatistiksel anlamda bir fark bulunamamıştır (p=0,86). Çalışma sonucunda elde edilen verilere dayanarak; sporcuların yaralanma durumlarının atılganlık puanları ile ilişkisi olmadığı söylenebilir

Anahtar Kelimeler. Spor, basketbol, atılganlık, yaralanma, adolesan.

Investigation of Relation of Between Assertiveness and Injury Condition of Adolescent Players

The aim of this study was to investigate the relation of between assertiveness and injury condition in adolescent players. Totally 79 adolescent basketball players, between 13-19 ages, joined in to study as a volunteer. Rathus Assertiveness Schedule used for evaluating assertiveness and sport injury survey sheet performed to investigate demographic variables and injury conditions. SPSS 11,5 statistical program used for analyzing data. Two-Way ANOVA for independent samples used for investigating differences between variables. Analyze showed that ; %70,9 of players had injury before, As a general; the reason of injury was faulty by opposite team player (%35,7) and forward players injured mostly (%46,4). According to survey; assertiveness point of players was 21,7±17,7 . Two way ANOVA analyze showed that there was no significant differences between assertiveness point of the players according to different playing positions (p=0,737). Survey showed that players were assertive, but statistical analyze proved that; there was no significant differences between players' assertiveness point and injury conditions according to playing positions (p=0,651). As a result of the study, it is possible to say that; no association was detected between injury and assertiveness in adolescent players.

Key Words: Sport, basketball, assertiveness, injury, adolescent.

Giriş

İnsanların ilişkilerinde genel olarak; boyun eğici (çekingenlik), saldırgan (agresif), insanları yönlendirici (manipulatif) ve atılgan olmak üzere dört farklı temel davranış biçimlerinden birini seçerek tepkide bulunduğu belirtilmektedir (1). Bunların arasında insanlar arası etkileşimde kopukluk yaratan iki tür davranış vardır. Bunlar "Saldırganlık ve Çekingenlik" davranışlarıdır. Saldırgan olan bireyler isteklerine ulaşmak için, çoğu zaman başkalarını kırma, küçük görme eğilimi gösterirler. Çekingen olan bireyler ise amaçlarına ulaşmakta ve gereksinimlerini karşılamakta güçlük çekerler. Bu nedenle çekingen olan insanlar ya eksiklik kaygısıyla ya da öfkeyle doludurlar (2). Bunlara karşın Atılganlık, kişilerarası iletişim ve etkileşimi kurmadaki sağlıklı davranış biçimlerinden birisi olarak belirtilmektedir (3).

Atılganlık; güvenli girişkenlik, kendine güvenli davranış olarak kavramlaştırılmıştır. Bireyin haklarını korumada, düşüncelerini, duygularını ve inançlarını doğrudan, dürüst, uygun yollarla vs de başkalarının haklarını gözeterek ortaya koyma biçimidir. Atılgan bir kişi etkin bir biçimde dinler, tartışır ve başkalarında, işbirliği içinde olma isteği uyandırır (4-5) Buna ek olarak; atılgan bireylerin özellikleri incelendiğinde; başkalarından bağımsız olarak iş yapabildiği, açık ve içlerinden geldiği gibi davrandıkları, iyimser ve

Geliş Tarihi : 12.11.2008
Kabul Tarihi : 02.01.2009

Yazışma Adresi Correspondence

Özhan BAVLI
Çukurova Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor
Yüksekokulu,
Adana-TÜRKİYE

ozhanbavli@yahoo.com

* 10.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 20-25 Ekim 2008, BOLU.

esnek oldukları, yaşamaktan ve mücadele etmekten zevk aldıkları; başkalarına ve kendilerine cesaret verebildikleri; hayatın her yönüne katıldıkları; doğrudan ve açık iletişimi tercih ettikleri; kendi sorunlarını, duygularını, sezgilerini, hırslarını sahiplendikleri; çevreyle ilgili ve aksiliklere karşı hoşgörölü oldukları; fiziksel olarak önemli sağlık sorunlarının bulunmadığı; kendilerine güvendikleri ve değer verdikleri görülmektedir (6).

Atılgnlığın bireyler arası iletişimde istenen bir özellik olduğunu bilen ebeveynler çocuklarını bu özelliği kazanmaları için spora yönlendirebilir. Çünkü; çeşitli araştırmalarda bireylerin spor etkinliklerine katılımının beden, ruh ve kişilik yapısını geliştirdiğini, iradeyi güçlü kılma, grup çalışmasını kolaylaştırma, karşılıklı dayanışma sağlama, özgüven geliştirme, kendini kontrol etme, başkalarına saygıyı öğrenmede önemli katkılar sağlandığını ve atılgn birey olmalarında rol oynadığını ortaya koymaktadır. (7-8-9). Buna ek olarak; Spor yapanlar ve yapmayanlar arasında yapılan çalışmalarda spor yapanların spor yapmayanlara göre daha canlı, dışa dönük, daha çalışkan, daha sabırlı, toplumsal ilişki kurmaya daha hazır, yeni bir duruma uyum sağlamlarının daha kolay, duygusal yönden daha dengeli oldukları bulunmuştur (10) Atılgnlık becerisinin bireyler arası iletişime olumlu etkisini gösteren çalışmalara literatürde rastlamakla beraber, bu özelliğin gelişim çağındaki basketbol sporcularındaki durumu ve bu özelliğin spor ortamındaki yaralanmalarla ilişkisi üzerine benzer çalışmalara rastlanmamıştır. Bu çalışmanın amacı; gelişim çağındaki basketbol sporcularının atılgnlık düzeylerini belirlemek ve yaralanma durumları arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Gereç ve Yöntem

Çalışmaya Adana ilinde yaşları 13-19 arasında olan ve en az 1 yıllık spor yaşına sahip toplam 79 lisanslı erkek basketbol oyuncuları gönüllü olarak katılmıştır. Veri toplama aracı olarak; araştırmacı tarafından hazırlanan,

sporcuların demografik özelliklerini ve yaralanma geçmişlerini belirleyici kişisel anket formu ile sporcuların atılgnlık düzeylerini belirlemek için Rathus (1973) tarafından geliştirilen, Türkiye'deki geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasının Voltan (1980) tarafından yapılan "Rathus Atılgnlık Envanteri"(RAE) kullanılmıştır.

Rathus Atılgnlık Envanteri, -3'ten +3'e doğru sıralanmış 6 dereceli olan 30 maddeden oluşmaktadır. Araştırmada öğrencilerin alacakları toplam puan -90 ile +90 arasında olup; -90 en yüksek derecede atılgn olmamayı (çekingenliği), +90 ise en yüksek derecede atılgnlığı ifade etmektedir. Ortalamada +10 ve üzeri puanlar atılgnlığı göstermektedir (11). Voltan, envanterin alfa tutarlılık katsayısını $r=0.70$ olarak ve test-tekrar test güvenilirliğini $r=0.92$ olarak bulmuştur. Çalışmada elde edilen veriler SPSS 11,5 istatistik analiz programında iki yönlü varyans analizine göre değerlendirilmiş ve $P<0,005$ düzeyinde anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular

Çalışmaya katılan sporcuların mevkilere göre tanımlayıcı özellikleri tablo 1'de gösterilmiştir. Tablo 1'e göre çalışmaya katılan sporcuların tanımlayıcı özellikleri içerisinde mevkilere göre boy ve kilo değerlerinde istatistiksel bakımdan anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Beklendiği üzere pivot oyuncularını diğer oyunculara göre daha kilolu ($p=0,001$) ve daha uzun boyludurlar ($p=0,000$).

Sporcuların yaralanma öyküleri anketine verdikleri cevaplar neticesinde elde edilen veriler tablo 2'de gösterilmiştir. Tablo 2'ye göre çalışmaya katılan 79 sporcudan 56'sı daha önce yaralanma geçirirken, 23'ü daha önce yaralanma geçirmemiştir. Yaralanmaya en fazla (%46,4) forvet oyuncuları maruz kalırken, rakip oyuncunun faul yapması en fazla (%35,7) görülen yaralanma sebebi olduğu saptanmıştır.

Tablo 1. Sporcuların mevkilere göre tanımlayıcı özellikleri (Ort. \pm SS)

	Gard (n: 26)	Forvet (n: 30)	Pivot (n: 23)	Toplam (n: 79)	Min	Maks	P
Yaş (yıl)	15,7 \pm 1,6	15,6 \pm 1,3	15,2 \pm 1	15,5 \pm 1,3	13	19	0,440
Boy (cm)	178,8 \pm 6,1	182,6 \pm 6,8	189,2 \pm 7,2	183,2 \pm 7,8	167	203	0,000
Kilo (kg)	65,6 \pm 11,4	70,6 \pm 11,1	78,4 \pm 11,5	71,2 \pm 12,2	48	107	0,001
Spor yaşı(yıl)	5,9 \pm 1,7	4,9 \pm 1,7	5,1 \pm 2,9	5,3 \pm 2,1	1	15	0,230

Tablo 2. Sporcuların mevkilere göre yaralanma özellikleri, n (%)

	Gard n (%)	Forvet n (%)	Pivot n (%)	Toplam n (%)	
Hiç sakatlanma geçirdiniz mi					
	Evet	15	24	17	56 (70,9)
	Hayır	11	6	6	23 (29,1)
	Toplam	26 (32,9)	30 (37,9)	23 (29,2)	79 (100)
Sakatlanma nedeni					
	Rakip oyuncunun faul yapması	6	8	6	20 (35,7)
	Yetersiz antrenman	1	0	0	1 (1,7)
	Yetersiz ısınma	3	9	2	14 (25)
	Aşırı yüklenme	2	3	3	8 (14,3)
	Takım arkadaşımın bilinçsiz hareketi	2	2	3	7 (12,6)
	Kendi dikkatsizliğim	1	4	1	6 (10,7)
	Toplam n(%)	15 (26,7)	26 (46,4)	15 (26,7)	56 (100)

Sporcuların Rathus atılğanlık ölçeğine verdiği yanıtlar neticesinde elde edilen veriler tablo 3'te gösterilmiştir. Tablo 3'e göre çalışmaya katılan sporcuların mevkilerine göre; gard oyuncularının; 20,1±17,5 forvet oyuncularının; 21,2±19,8 ve pivot oyuncularının 24,1±15,6 atılğanlık puanına (ort-ss) sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu verilere göre sporcuların atılğan özellikte oldukları söylenebilir.

Çalışmaya katılan sporcuların mevkilerine göre atılğanlık puanları arasında anlamlı farkın olup olmadığına dair yapılan ANOVA sonuçları tablo 4'te gösterilmiştir. Tablo 4'e göre mevkiler arasında atılğanlık puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır (p=0,737). Analiz sonucu, oyuncuların oynadıkları mevkilere göre benzer atılğanlık düzeylerine sahip olduklarını göstermektedir.

Çalışmaya katılan sporcuların mevkilerine göre atılğanlık puanları ile yaralanma düzeylerinin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri tablo 5'te gösterilmiştir. Tablo 5'e göre çalışmaya katılan sporcuların mevkilerine göre; gard oyuncularının; 20,1±17,5 forvet oyuncularının; 21,2±19,8 ve pivot oyuncularının 24,1±15,6 atılğanlık puanına (ort-ss) sahip olduğu tespit edilmiştir.

Sporcuların mevkilerine göre yaralanma düzeyleri ile atılğanlık puanları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına dair yapılan ANOVA sonuçları tablo 6'da gösterilmiştir. Tablo 6'ya göre sporcuların mevkilerine yaralanma düzeyleri ile atılğanlık puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir fark bulunmamıştır (p=0,86).

Tablo 3. Sporcuların mevkilerine göre atılğanlık puanları dağılımı (ort-ss)

Mevki	n	ort	ss	Minimum	Maksimum
Gard	26	20,1	17,5	-16	63
Forvet	30	21,2	19,8	-16	65
Pivot	23	24,1	15,6	-4	47
Toplam	79	21,7	17,7	-16	65

Tablo 4. Sporcuların mevkilerine göre atılğanlık puanları ANOVA sonuçları

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	Sd	Kareler ortalaması	F	p
Guruplararası	197,639	2	98,820	0,307	0,737
Guruplarıçi	24476,665	76	322,061		
Toplam	24674,304	78			

Tablo 5. Mevkilerin yaralanma durumlarına göre atılğanlık puanlarının dağılımları (ort-ss)

Mevki	N	Evet		N	Hayır		N	Toplam	
		Ort	SS		Ort	SS		Ort	SS
Gard	15	22,6	18,1	11	16,8	17,1	26	20,1	17,5
Forvet	24	23,5	20,4	6	11,8	15,1	30	21,2	19,8
Pivot	17	26,2	14,7	6	18	17,8	23	24,1	15,6
Toplam	56	24,1	17,9	23	15,8	16,2	79	21,7	17,7

Tablo 6. Mevkilerin yaralanma durumlarına göre atılğanlık puanlarının ANOVA sonuçları

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	Sd	Kareler ortalaması	F	P
Mevki	181,03	2	90,52	0,28	0,75
Sakatlık	1124,84	1	1124,84	3,52	0,06
Mevki*Sakatlık	93,90	2	46,95	0,14	0,86
Hata	23300,82	73	319,18		
Toplam	61905,00	79			

Tartışma

Spora katılımın bireyin fizyolojik, sosyolojik ve psikolojik özellikleri üzerine olumlu etkisinin gösterildiği çalışmalara ek olarak, çalışmalar, kişiler arası başarılı iletişimde önemli bir özellik olan atılğanlığın, sportif aktivitelere katılan bireylerde yüksek olduğu ve sporcuların sedanterlere oranla atılğanlık düzeylerinin daha yüksek olduğu belirtmektedir. (12-14). Ancak bu durum bireylerin tercih ettikleri mücadele sporlarına göre de farklılık göstermektedir. Bazı çalışmalar, bireysel ve takım sporları ile uğraşan sporcuların farklı kişilik özelliklerine sahip olduğunu bununla birlikte farklı atılğanlık düzeylerine sahip olduklarını göstermiştir. Çalışmalar; takım sporu yapan bireylerin atılğanlık puanlarının bireysel spor yapan bireylere göre daha

yüksek olduğunu göstermektedir (15, 16). Sporcu ve sedanter bireylerin atılğanlık puanları cinsiyete göre değerlendirildiğinde; sedanter bireylerin atılğanlık puanları cinsiyetler açısından istatistiksel anlamda farklılık göstermemektedir (17, 18). Ancak bu durumun sporcu bireylerde değişiklik gösterdiği ve çalışmalarda bayan sporcuların erkek sporculardan daha atılğan olduğu tespit edilmiştir (12, 19).

Genel olarak, spor yaralanmalarına yol açan sebepleri; yaş ve cinsiyet, fiziksel yapı ve spora uygunluk, psikomotor gelişim, psiko-sosyal nedenler, geçirilmiş sakatlıklar ve yetersiz rehabilitasyon, spor tekniği yetersizliği, yetersiz ısınma gibi kişisel nedenler ile sporun tipi, spor alanının fiziki yapısı, spor malzemeleri,

antrenör ve antrenman planlaması, iklimsel ve çevresel koşullar, sportif aktivite süresi, rakibin ve takım arkadaşlarının rolü, hakem ve oyun kurallarından oluşan çevresel nedenler şeklinde sıralamak mümkündür (20, 21). Bunlar değerlendirildiğinde atılganlık düzeyi ile yaralanma ilişkisi açısından literatürde herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır. Ancak adolesan dönem basketbol sporcularında yaralanmaya sebep olan etmenler üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde; bu sporcular yaralanmalara en çok müsabaka esnasında ve rakip oyuncunun faul yapması sonucu maruz kaldıkları belirlenmiştir. Bunlara ek olarak en fazla forvet ve pivot bölgesinde oynayan sporcuların yaralanma geçirdiği tespit edilmiştir (22-24).

Bu çalışma sonucunda da literatürdeki bilgilere ek olarak forvet bölgesinde oynayan sporcuların en fazla yaralanmaya maruz kalan sporcular olduğu bulunmuş ve yaralanmanın en fazla müsabaka esnasında

gerçekleştiği, yaralanma sebebinin en çok rakip oyuncunun faul yapması sonucu olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun maç içerisinde topla en fazla oynayan ve rakiple en fazla temas eden sporcular olmalarından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Buna karşılık sporcuların mevkilere göre atılganlık düzeylerinin yüksek olduğu bulunmuş ve yapılan analiz sonucunda atılganlık düzeyinin yaralanma durumları ile bir ilişkisi olmadığı belirlenmiştir. Bu durumun atılgan kişiliğin olumlu özelliklerinden olan güvenli girişkenlik, kendi ve etrafındakilerin hakkına saygılı olma, kontrollü hareket vb. olumlu davranış becerilerine sahip olmalarının etkisinin olabileceği düşünülmektedir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara dayanarak; sporcu seçimi aşamalarında atılgan özelliklerin belirlenmesi ve sporculara atılganlık özelliklerinin kazandırılması çalışmalarının gelişim dönemindeki sporcularda sakatlıkları önlemede etkili olabileceğini söyleyebiliriz.

Kaynaklar

- Özcan A, Hasta Hemşire İlişkisi ve İletişim. İzmir: Saray Kitapevi, 1996.
- Alberti, B, Emmons M. Atılganlık: Kendinize Yatırım Yapın. Ankara: HYB Yayıncılık, 2002.
- İnceoğlu D, Aytar G. Bir grup ergende atılgan davranış düzeyi araştırması. Psikoloji Dergisi 1987; 6: 23-24.
- Cücelođlu D. İnsan ve Davranışı. İstanbul: Remzi Kitapevi, 1991.
- Körođlu E. Atılganlık Nedir? Güncel Psikoloji Dergisi. Ankara: HYB Yayıncılık, 2002.
- Humphreys T, Aile, Terk Etmemiz Gereken Sevgili. İstanbul: Yeni Çizgi, 1998.
- Suveren S. Sporu teşvik eden ekonomik ve sosyal faktörler. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. Beden Eğitimi Spor Özel Sayısı 1991; 7: 191-199.
- Kapıkıran Ş. İçten ve Dıştan Denetimliliğe Sahip Ergenlerin Atılganlık Düzeyinin Saptanması. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 1993.
- Büyükyazı G, Saraçođlu S, Karadeniz G, Çamlıyer H. Sedaranterler ile veteran atletlerin çeşitli değişkenlere göre atılganlık düzeylerinin karşılaştırılması. Gazi Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi 2003; 8: 13-24.
- Tiryaki Ş, Erdil G, Acar M, Emlek, Y. Sporcu ve sporcu olmayan gençlerin kişilik özellikleri. Spor Hekimliği Dergisi 1991; 26: 19-23.
- Voltan N. Rathus atılganlık envanteri geçerlilik güvenilirlik çalışması. Psikoloji Dergisi, 1980; 10: 23-25.
- Tekin M, Akandere M, Arslan F. Spor yapan ve yapmayan ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin çeşitli değişkenlere göre atılganlık düzeylerinin incelenmesi. 9. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi, sayfa 996, Muğla, 2006.
- Akandere M, Tekin M, Arslan F. Beden eğitimi ve spor yüksek okulunda ve üniversitenin diğer bölümlerinde öğrenim gören diğer öğrencilerin çeşitli değişkenlere göre atılganlık düzeylerinin incelenmesi. 9. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi, sayfa 1000, Muğla, 2006.
- Güler D, Aydos L, Koç H. Devlet ilköğretim 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin eğitim düzeylerinin ve sportif faaliyetlere katılımlarının atılganlıklarına etkisi. Beden Eğitimi ve Spor Eğitiminin Performansının Felsefi Temelleri Sempozyumu, Manisa, 2005.
- Ersan E, Dođan O. Beden eğitimi ve spor yüksek okulu öğrencilerinde atılganlık ve saldırganlık düzeylerinin sosyo-demografik özelliklerle ilişkisi. Spor Bilimleri Kongresi, Antalya, 2002.
- Öztürk F, Koparan Ş, Özkaya G, Efe M. Yaz spor çalışmalarının 14-16 yaş grubu bireylerin sosyal yetkinlik beklentisi ve atılganlık durumlarına etkisi. 10. Ulusal Spor Hekimliği Kongresi, İzmir, 2005.
- Uğurluoğlu MY. Lise öğrencilerinde özsaygı düzeyi ile atılgan kişilik özelliği arasındaki ilişkinin incelenmesi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1996.
- Saruhan N, Ankara il merkezinde lise son sınıfa devam eden öğrencilerin atılganlıkları ile ana ve baba tutumları arasındaki ilişkinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1996.
- Menteş A. Lise öğrencilerinin atılganlık düzeyine sporun etkisi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2007.
- Kanbir O. Sporda Sağlık Bilinci ve İlyardıım. Bursa: Etkin Kitapevi, 2001.
- Özdemir M. Spor Yaralanmalarında Korunma ve Rehabilitasyon İlkeleri. Konya: Çizgi Kitapevi, 2004.
- Harmer PA. Basketball injuries. In: Maffulli N, Caine DJ (Editors). Epidemiology of Pediatric Sports Injuries: Team Sports. Basel: Med Sport Sci, Karger 2005; 49: 31-61.
- Meeuwisse WH, Sellmer R, Hagel BE, Rates and risks of injury during intercollegiate basketball. Am J Sports Med 2003; 31; 379-385.
- Messina DF, Farney WC, DeLee JC, The incidence of injury in Texas high school basketball. Am J Sports Med 1999; 27: 294-299.